

ДО НАС ЗАГЛЯНЬТЕ! МИ ПРАЦЮЄМО ГІРШЕ НЕВІЛЬНИКІВ

Кембел Ривер, Б. К.

Спід-ап система й виїзис праці по лісових кемпах в Бритиш Колумбії зводять тутешніх робітників до стану невольників. В компанії, де ми працюємо, умови праці нічим не відрізняються від умов праці на гумових плантаціях в британських колоніях.

Боси так зраціоналізували працю в лісі, що краде, здається, не можна. На "чокерові" раніше працювали два робітники й брали по 55 центів на годину заробітної плати, зараз працює на тому місці один робітник, виконую роботу за двох і беруть заробітної плати 40 центів. Те саме й в задуванням лугів. Там, де раніше 3 робітники задували 20 — 30 кар на день, сьогодні те саме число робітників ладує 55 — 60 кар денно з платією на 25 процент меншою, чим передішше. Фалери, що доставляють раніше по 70 центів на годину заробітної плати, за ту саму працю зараз отримують по 45 центів.

Компанійні нагачі гонять робітниками наперед. Хто з їх більше виробить за день, той увечері дістає з них грубого цигара за 5 центів і ласкавий усміх від боса. За оті цигари й усмішки вертають робітники кожного вечора обірані, з пошквареними очима, покличеними руками, на обличчю засхлого кровю, перемішаного з потом та порохом. І за все те робітники тутешні дістають таку заробітну плату, що ледве

животіють. Бо коли ще компанія відтатне по \$1.60 денно за харчі, ліжко, шпатель, до того ще робітник мусить набратися в компанійному сторі дещо з одягу (в лісі одяг дуже скоро дряпється й за те таксамо досить здирає компанія) а ще відтатнує за переїзд з кемпи до міста \$7.50, за пульт-текст \$5.00. Аж після потручєнь усіх тих компанійних рахунків робітник дістає на руку за 26 днів важкої праці усього \$15.00.

Про випадки каліцтва і смерті, що трапляються тут ачасто, вже й не гадаю. Боси навіть не дають змоги обмінити такої місяця, що загрожую життю робітника. От недавно тому одному югословенському робітнику лайна поламала двоє ребер. Навіть ніхто не питав, чи заживив в тому каліченні робітнику.

Оте наше життя повне насильного виїзису й невольничої праці буде так довго, аж доки робітники лісові самі не стануть до боротьби зі своїми лісовими магнатами. Десь до інших місцевостей лісові робітники вже поорганізовані в Індістріальну Юнію Лісових і Різних Робітників, в нас же тримаються від тієї бойової юнії здалека. А треба почати діло. Головно перед клясово свідомістю ми робітниками є зараз зацікавлені братися за організування лісових робітників в ту юнію й розпочати живішим темпом боротьбу з виїзисувачами лісових робітників та з насильною невольничою роботою.

Н. С.

БЕЗРОБІТНИХ ВЖЕ ПРОГОНЯТЬ З-НАД ОЗЕРІВ, НЕ ДАЮТЬ ЛОВИТИ РИБИ

Порт Бей, Онт.

Безробітні в Порт Бей живуть страшно нужденно. Днями висиджують над берегами озера й ловлять рибу. І її тяжко зловити. Буває, що треба сидіти два дні, аки зловити якусь рибу на гачок. Та бо-ї тієї риби вже не дають ловити. Значаста приходиться інспектор і забірає гачки в безробітних і прогоняє їх геть з-над озера.

Безробітні йдуть тоді до пекарів і в них виїзисують сухарів. І того важко дістати. Роботи не дають панів, а все далі обдурюють безробітних, що робота буде. Зараз говорять, що робота буде з першим червнем. Звичайно, це така сама брехня, як усі попередні обіцянки панів. Голодна армія безробітних сунється вулицями і чекає на працю.

Недалеко від Порт Бей горів ліс. До гашення вогню забра-

ли безробітних числом 300. Й тут вже розподілили безробітних на френч-менів (французьких робітників) і безробітних інших національностей.

Хоч безробітні ходили гуртом за панськими нагачами, не помагаючи нічого. Гасили ліс тільки самі френч-мени.

В тутешній місцевості є два офіси. На одному офісі урядів якийсь італієць, на другому, міймець. Коли безробітні йдуть на германський офіс і домагаються праці, відтам відсилають до тих двох офісів. Тут дістають лише ті безробітні праця, коли наперед куплять їй собі за \$10.00. Хто має гроші, той відіждить на роботу, попрацює пару днів і вже назад звільняють від роботи. Навіть не дають виробити тих грошей, які витратив на купню тієї самої праці.

Тут є чимало контракторів. Зараз вони обманюють безро-

бітних усімакими телеграмами, що їм вже доручено контрактору роботу і набирають по парі безробітних до тієї "праці". Та наперед кажуть собі дати виплату, їх поять, дають гроші наперед і потім оті обманці зникають кудись. Один такий обманець вже заховався від тих безробітних, яких дурив довгий час.

Безробітний.

ЧУРИ ГЕТЬМАНА СКОРОПАДСЬКОГО ЖЕНУТЬ РОБІТНИКІВ НА ЕКЗЕЦИРКУ

Виндзор, Онт.

У Виндзорі є зо два дозичи "січовиків" гетьманів. Вони примусово стоять в тій організації гетьмана Скоропадського, бо вони працюють у Вокер-фандрі, де форманує "Штіф", якого намовили корпусники гетьманської січі, щоб він підтримував січ і давав працю лише тим робітникам, що виплилися до їх січі.

Тепер гетьманці дуже бідні на членство. Вже й дітей своїх та жінок повписували й страшно бідна їхня січ. І тепер ті робітники, що виплилися до січі під загрозою втрати праці мусять йти на екзецирку. Хто не йде на екзецирку січі, того форман прогонить від праці. Екзецирку проводить петлюрієць, якого добре пам'ятають селяне Західної України, кудюю лише проходила петлюрієська ватага.

Й отих робітників насилу втягнули до гетьманської січі, а петлюрієцький капраль зараз звідомляє формана тієї фандри, хто не був на екзецирці й тако-го робітника форманна прогонить від праці. Зараз наказали отим робітникам, щоб вони собі купили мундир, вже й кравці мають, що "више такий мундир за \$10.00".

Зазначити треба, що в тій фандрі не заробить робітник навіть на черевки за місяць, бо там робітники ті працюють лише по три дні в місяці. Так само вчас свого представлення чи іншого підприємства гетьманської корпусники дивляться, чи робітники з фандри тієї є на тому підприємстві. А несподівані робітники, що працюють у тій фандрі, дають себе зараз давати замовувати в січі гетьманської наймичат.

Наочний свідок екзецирки.

ПРЕМ'ЕР БРАВНЛІ ПОГРОЖУЄ ДЕЛЕГАЦІЇ БЕЗРОБІТНИХ ДЕПОРТАЦІЄЮ

Мейор міста Едмонтона й чіф поліції приказують безробітним усути напис з табличі "Обороняйте Радянський Союз".

Едмонтон, Алта.

29 травня відбулась демонстрація безробітних в Едмонтоні. Безробітні демонстрували до парламенту й до магістрату праці або повного втримання.

Безробітні в нас розподілені на три групи. Наймогутнішою силою безробітних є Товариство Безробітних, що об'єднує в себе революційні шари безробітних. Є ще в нас група реторик-солдаєр, які теж голодують і сидять без праці, але вони воліють бути на жабячому хлібі, чим шляхом класових боїв домагаються права на життя. Оті реторик-солдаєри дістають два мілі літери від міської влади і є вдоволені. Третя група безробітних — це імпер лояліст, що на кожному кроці виявляють вірну підданість панівній клясі. Зате й вони не дістають нічого від міської влади.

І саме оті лоялісти намагаються на кожному кроці пошкодити організації безробітних, щоб не допустити до зростання цього революційного товариства. 28 травня на Маркет Сквер проголосило Товариство Безробітних масовий мітинг безробітних. На той самий день теж скликали на тому самому місці свій мітинг оті лоялісти. Вони думали, що безробітні підуть за їхніми кликами. Лоялісти домагаються хоч одного мілі літера на день й того їм відмавляє міська рада.

На 29 травня проголосили безробітні демонстрацію до парламенту. Ло-

ялісти собі, теж зголосили свою демонстрацію. Настав день 29 травня. Безробітні зібралися на Маркет Сквер, зібралися теж і лоялісти. Почали мітинг: в одному місці безробітні, в другому лоялісти. Не довго розбалакалися вони, побачили навколо себе більше безробітних і розинули кінчик джеса й ще дві фалги й упустили в демонстрацію. Думали, що маса безробітних йде за ними. Вони теж демонструють. Та завелись. Безробітні висмилили демонстрацію їхню, й лоялісти відійшли трохи далі, а побачивши, що їх така маленька група, вернули назад "з демонстрації".

Вже кілька років пройшло, як майнери в цьому дистрикті виступали без юнії. Скрізь по вулицях тріщав місцевості організується робітників в юнії, ведуть боротьбу за кращі умови праці й життя. Немає юнії й не видно клясової боротьби в золотих майнах.

Тутешні майнери відстали зараз від юнійного руху, боси намагаються усіма силами не допустити до об'єднання розпорешених сил майнерів. Вони напратлюють робітників проти робітників, брешуть, що робітники-чужинці хочуть забрати цей край, а з ним і всю роботу собі. Брешуть навмисне, щоб по-розо поставити робітника проти робітника, а тоді легше буде майноласникам виїзисувати усіх ще дужче. (Зрону на

На це заговорили делегати безро-

бітних, що не всюде є безробіття й криза, бо от наприклад, в Радянському Союзі ні кризи, ні безробіття немає. На те відповіли премоєр, щоб вони їхали до Радянського Союзу. Пому добру відповідь дали англійські робітники, що були в тій делегації. Побачивши тов. Клібановського в делегації безробітних, премоєр Бравнлі заговорив:

"Як ти, українець, то ми тебе де-портуюмо до Радянської України. Демонстранти повернули назад на Маркет Сквер і тов. Арборі здав звіт перед зібраними безробітними, заговорив про те, що сказав делегати премоєр Бравнлі. Вчас промови товарища, підійшов до його чіф поліції Шут з ще одним полісменом і почав йому нашіптувати, щоб не несли того напису на транспаренті, де було гасло: Обороняйте Радянський Союз! Мовчав, що вже мейор міста говорив з ним той напис, і інспектор провінційальної поліції теж не любив того напису.

Сліз не гадали, що премоєр Бравнлі зажадав від безробітних списання їхніх іменів, хто хоче роботи. Кевно пани ще думують, що безробітні не хочуть працювати.

Не можна не згадати про членів інших масових організацій, що дуже малу участь беруть в робітничих демонстраціях. Те саме діється і з партійними членами. Вони теж не беруть участі ні в мітингах ні в масових демонстраціях робітників. Згадали ще треба, що й наші партійні провід за-небує справу безробітних. Проголосить масовий мітинг на Маркет Сквер, зійдуться безробітні, а провід діяв наших немає. Робітники по-стоять, почекають, а потім розходяться. Партійні члени-промови не приходять на час на мітинг, а то й часом зовсім не показуються.

От на 29 травня проголосили масовий мітинг і демонстрацію на Маркет Сквер і наші передові товариші не прийшли і промовляли не було кому. Робітники паркують, що їх дурять. Наші товариші, що аходять до міської комітету КІК, не звертають уваги на те, як би то повести працю якнай-успішніше поміж робітниками, а більше витрачають час на дрібниці.

Партія гланула в оті недоліки в праці партійного членства і зреагировала міський комітет КІК. І саме отой комітет повинен рішучіше виступати за працю та дає справжній революційний провід тутешнім робітничим масам. Вони й чекають на його Присутній.

БУДУМО МАЙНЕРСЬКУ ЮНІЮ

Тіммінс, Онт.

Вже кілька років пройшло, як майнери в цьому дистрикті виступали без юнії. Скрізь по вулицях тріщав місцевості організується робітників в юнії, ведуть боротьбу за кращі умови праці й життя. Немає юнії й не видно клясової боротьби в золотих майнах.

Тутешні майнери відстали зараз від юнійного руху, боси намагаються усіма силами не допустити до об'єднання розпорешених сил майнерів. Вони напратлюють робітників проти робітників, брешуть, що робітники-чужинці хочуть забрати цей край, а з ним і всю роботу собі. Брешуть навмисне, щоб по-розо поставити робітника проти робітника, а тоді легше буде майноласникам виїзисувати усіх ще дужче. (Зрону на

На це заговорили делегати безро-

ДО ВСІХ СЕКРЕТАРІВ ПАРТІЙНИХ ФРАКЦІЙ ТА ВІЛЬНИХ ЧЛЕНІВ КПК

Закликається секретарів ВСІХ ПАРТІЙНИХ ФРАКЦІЙ В УКРАЇНСЬКИХ МАСОВИХ ОРГАНІЗАЦІЯХ негайно подати секретареві Всеукраїнського Партфракційного Бюро: 1. свою точну адресу, 2. число членів партфракції. Всі українські товариші, що є вільними членами Комуністичної Партії Канади, мусять теж негайно подати свої точні адреси.

Українські партійні члени в місцевостях: Домініон, Нью-Вотерфорд, Н. С., Лашін, Торкот, Трі-Риверс, Кве., Ансонвіл, Оттава, Ошава, Торолд, Гемілтон, Ліндінгтон, Лондон, Онт., Сейнт-Бонифейс, Ман., Вегриві, Кенмор, Мондейр, Алта. — мусять негайно повідомити, чи є в них організовані партійні фракції. Якщо є, то необхідно подати адреси секретарів і пояснити, чому ці партфракції не втримують ніякого зв'язку з Всеукраїнським Партфракційним Бюром.

Відповіді повинні бути дані негайно на адресу:

М. ПОРОВИЧ

Ukrainian Labor Temple

Cor. Pritchard Ave. & McGregor St. — Winnipeg, Man.

І ЗНОВ ОДНА ЖЕРТВА БЕЗРОБІТТЯ

Binniger, Man.

16 травня в 9 годині зранку перерізан собі горло на березі Ред-ривер у Біннігеру Василь Комісарчук. Він належав до тієї армії безробітних, яку заморюють пани голодом. Отой безробітний не належав до робітничих організацій, але був симпатиком робітничого визвольного руху й спомігав той рух. Він радо жертвував на робітничу пресу.

Покійний Василь Комісарчук походив зі села Товрич, на Буковині, зараз в Румунії. Віком був молодий, членив всего 31 років. До Канади ще прибув в 1914 році й працював, де лише попало. При тяжкій праці він подигає й хворів. Його лікували лікарі понині три роки, аж доки не витягнули від його останні центи. Коли вже не мав покійний Василь, чим оплачувати лікарів, його тоді прогнали зі шпиталю.

Не мав куди йти Василь, рідні не мав ніякої, був самотній. І він перебував в іміграційній галі, де теж патеріальне чимало. Не міг дошше пережити отих аліднів і покінчив зі своїм життям.

Його похороном заявився од- носеляччине, вони й зібрали поміж собою потрібну суму грошей. Колектово займалися т-кп М. Ковалюк, Лазарюк й М. Івасик. Усіх грошей сколектували \$63.20. Усім жертводавцям складають щире подяку.

М. Ковалюк.

(Замітка редакції. — До редакції "УРВ" надіслано різно- часно єще йменній жертводав- ців, одначе, в часопису пода- ється загальну зібрану суму грошей, а не з-поодинокі.)

Безробітний.

Товариші! Відновляйте пе- редплату на "Укр. Роб. Вісті"!

В. БОНДАРЕНКО

Я --- КОЛЕКТИВ

(Продовження.)

Правду кажучи, кров тече по тілу одна й та сама. Вона тільки за весь кругозворот двічі змінює свій склад. Відбувається це так. Коли темна венозна кров, перевантажена по- кидьками, допливає серця, до найбільшої й най- ближчої до серця вени вливається пасока, і кров від черевних органів, а в них уже багато є по- живних речовин, що ввібрані в черевних орга- нах. Далі венозна кров вливається в праву по- ловину серця, що цілком відокремлена від лі- вої перетинкою. Вливається кров спочатку в праве передсердя, а далі в правий шлуночок. Міцним стискуванням правий шлунок переганяє темну венозну кров, поросичену куглекислотою, в легені. Тут вона звільняється від вуглекисло- ти, а натомість забірає з повітря кисень. Після того, насичена поживними речовинами й ки- снем, вона переповнюється до лівого відділу серця, тобто спочатку до лівого передсердя, а далі до лівого шлуночку. А лівий шлуночок, скорі переповнюється кров'ю, дужим стиску- ванням жене кров артеріями до всіх клітинок тіла.

Устрій серця такий, що кров, яка влилася в передсердя з судин, чи навпаки, а також та, що з передсердя перейшла до шлуночку, назад уже не вивільняється, бо ціла система хлпавок забезпечує переливання крові лише в одному

напрямі.

— А що це таке пульс?

— От саме пульс і є биття або стиску- вання серця, що передається від серця до кровоносних судин навіть у віддалених ділянках тіла. Коли кров виштовхнуто з серця, і вона тече артеріями, то артерії, що мають пружні стінки, це допомагають їй просуватися далі. Отже, артерії не тільки не затримують руху кро- ви, а щеї допомагають серцеві якнайдалі про- штовхнути кров.

Мені здається, що ви цілком зрозуміли, який щільний зв'язок між клітинками відбувається за допомогою крові, її річища — кровожильної системи й невтомого двигуна — серця.

Час тепер перейти до того, звідки організм черпає енергію для свого життя і як перетворює він її на свою власну енергію. Так?

— Так. Готові слухати.

VII. КОНВЕЙЕР ЧАСУ.

— Ви, мабуть, чули таку приказку: "Людина є те, що вона їсть". Як би ви зрозуміли цей вираз?

— Очевидно, це значить, що хемічний склад харчів і людського тіла однаковий.

— Не зовсім так.

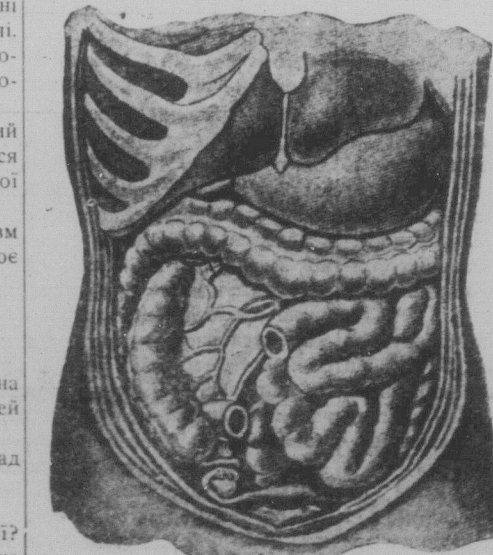
— А може це більше стосується енергії?

Тобто людина черпає енергію з тої їжі, яку вона споживає.

— Це правильно. А взагалі цей вираз мож- на б краще сказати: "людина їсть те, що може перетворитися на її власне тіло або дати при- таману їй енергію". Але далеко не всі речо- вини в природі можуть перетворюватися на ре-

човини, властиві людському тілу. Потрібен на- самперед добір цих речовин, а подруге старан- на обробка їх.

— А чому людина потребує ретельнішого добору харчів, ніж багато тварин? Чому, на- приклад, чимало тварин, ото як травоядні (ко-

Печінка, шлунок і кишківник людини.

рови, коні, вівці тощо (споживають тільки тра- ву, їдять її без особливого добору й живуть здорові)? Чи не кращий у них механізм засво- єння, ніж у людини, чи не досконаліший він?

— Ні, травне приладдя у зазначених тварин

не досконаліше за людське. Причина ж їхнього шасливого життя від трави, ба навіть від соломки в тому, що вони беруть не якість, а кількість харчів. Вони поглинають корму велику кількість і вже з цієї кількості мають змо- гу вибрати все для себе потрібне. Це одне. Подруге, вони довгий час обробляють харчові продукти, а також мають далеко більше травне приладдя, ніж у людини. І нарешті, ці тварини виконують найголовніше споживчу роботу. Про- них можна сказати, що вони живуть, щоб їсти. Отож і не дивно, що вони перетравлюють усю їжу, хоч би вона і не була дуже придатна до вжитку.

Діяльність же людини далеко складніша й різноманітніша. Ця діяльність вимагає чимало енергії. Отже людина й добирає собі такої їжі, щоб за найменшої витрати енергії можна було використати харчові речовини якнайбільше.

— Але ж те, що людина добирає собі на їжу, все ж таки оброблюється в тілі досить ретельно?

— Так. Те, що ми споживаємо, повинно ба- гато в чому змінитися, щоб стати речовинами притаганими нашому тілу. У цій переробці й полягає суть того хемічного процесу, що зветься травленням. Багато органів, сила- селена спеціальних клітинок, беруть участь у цьому процесі, і всі ці органи й клітинки утво- рюють велике травне приладдя, що посідає одне з найперших місць у тілі людини.

(Далі буде)

Товариші! Відновляйте передплату оди- но- кої робітничої газети "Укр. Роб. Вістей"!

МАСОВА ЗАБОРОНА КОМУНІСТИЧНИХ ГАЗЕТ.

Як повідомляють із Берлі- ну, протигом останньої де- кади заборонили на різні термини такі газети компар- тії. "Нойе Цайтунг" у Мюн- хені, "Роте Фане" в Берліні, "Зексіме Арбайтерцайтунг" у Липцізі, "Фольксфакхе" в Штеттіні й "Кляскампф" у Галлі.

ЧЕХО-СЛОВАЦЬКИЙ ПА- РЛАМЕНТ ВИДАВ 6 КОМ- ДЕПУТАТІВ.

11 травня видали судові 6 комуністичних депутатів: Барша, Гайяліна, Штерна, Генела, Дворжака й Галлека. Частину з них обвинувачу- ється в побитті поліцаїв під час демонстрації. Штернові й Генелові приписують "втручання до чужої власно- сти". Галлека притягається до відповідальності за об- разу особи голови чеської соціал-демократичної партії Гампла, що зрадинську ді- яльність його нещодавно ви- крив Галлек.